

תחנת-הדלק של אבי ומתקנים את המכונית במוסך של שלמה. בניירוק הם מאזינים לתחנת הרדיו WEVD. המשרת להם חדשות מארץ מולדתם. הם צמאים לתוצאות המישחק האחרון בכדורגל. מוטרדים עליידי האינפלציה הזדהרנה, ור מזאנים לדבריו של השר הממונה על נושאי ירידה, בעיה המטרידה מאוד את ממשלת ישראל ושהם מהווים את חלקה הארי.

יש להם עיתון בשם ישראל שלנו, היוצא לאור בעברית בפרבר בניירוקי ברקלין. בעיתון ישנן מודעות בדבר התייצבות לשירות מילואים, מודעות פירסומת של חברות-מוניות ישראליות ועסקים ישראלים בניירוק, וגם בישראל. כתבות העוסקות בבכעיות הדיור בארץ, במיגור הפשע הישראלי בארצות-הברית, וכמובן — מדור מיכתבים שבו מתפרסמים שירים רגשיים שבהם מביעים הישראלים היורדים את געוניהם הביחה, לישראל.

מציאות קשה וכואבת

שעה שיהודים בכל רחבי העולם מסיימים את תפילתם במילים: "לשנה הבאה בירושלים" אחד מתוך עשרה יש

עזרת-בית יהודית עמיה, אבא מרוגז!

ראלים מסיים את תפילתו במילים "בשנה הבאה בניירוק, בלוס-אנג'לס, מיאמי, או יוסטון."

בשנת 1980 הצטרפו יותר מ-30 אלף ישראלים ל-500 אלף הישראלים הנמצאים מחוץ לארצם, רובם בארצות-הברית.

כ-15% מכלל האוכלוסיה הישראלית חיה מחוץ לישראל. בקנה מידה אמריקאי דומה הדבר לכ-35 מיליון אמריקאים החיים בחו"ל.

נכון, אמנם, כי 34 מתוך 100 מהגרים שנחתו בחופי ארצות-הברית בין השנים 1908-1924 עזבו את אמריקה, אולם בש-ביל מדינת ישראל, הנאבקת על קיומה והחקה בצל זיכרונות השואה, והי עדיין מציאות קשה וכואבת. בעיית הירידה מישראל מלווה ברגשנות עמוקה הן מצד הישראלים, הן מצד היהודים האמריקאים, והן מצד המהגרים בעצמם.

בשנות חייה הקצרות הצליחה ישראל לבנות עצמה כחברה כלכלית מתקדמת, שהתפתחה במהירות גדולה יותר מכל אומה אחרת בתולדות ההיסטוריה של האנושות. במשך 33 שנות קיומה ננתה ישראל כבישים ובהים, והצליחה לקלוט יותר מאחד וחצי מיליון יהודים, המהווים כמחצית מהאוכלוסיה הישראלית בישראל. יהודים אלה הגיעו לישראל מכל רחבי העולם. ישראל הגיעה להישגים גדולים

עקרת-בית דדיה לביא, זו לא אני!

ספריות עזיזה קזנר ובתיה אנקיים, למדתי להיות סבלנית!

לחול, כדי לברוח מהרגשת הקלסטרורי פוביה של החיים בסיר לחץ. הישראלים מוכנים להחליף — זמנית — את ארצם העשירה בהיסטוריה, בארץ אחרת העשירה בגיאוגרפיה. רציית לצאת לעולם ולהרר גיש שאני יכול לעשות מה שאני רוצה מתי שאני רוצה, אומר קיבוצניק צעיר. כמעט כל הישראלים יוצאים מישראל כדי לרכוש ידע, נסיון או כסף, שאותם יוכלו לנצל לאחר-מכן, עם שובם לישראל. עם הזמן הם דוחים את מועד השיבה הביתה. כמעט כל הישראלים החיים בחו"ל חיים עם ההרגשה שיום אחד הם יחזרו לישראל.

בן ציון, פרופסור במיכללה לטכנולוגיה באטלנטה ג'ורג'יה, ובוגר אוניברסיטת פרינסטון, היה שחקן בנבחרת ישראל בי כדורגל. למרות שאני נמצא בארצות-הברית כבר 24 שנים, כשפורצות מילחמות בישראל, אני מוצא עצמי תקוע ליד הן טלוויזיה ולא מסוגל לעבוד. עדיין יש בי רגשות עמוקים לישראל, אבל באופן אישי ומקצועי אני לא מסוגל להיות שם כיום. אני עדיין מחזיק באדמה מצפון לתל-אביב ומשלם עליה מיסים כבדים. יכולתי לקבל עבורה 100 אלף דולר, אבל באישוהו מקום אני עדיין מאמין שאולי יום אחד, כשאצא לגימלאות, אלך להיות על רצועת החוף הון. אני יודע, אולי זה יקרה, ואולי לא. ישראל אחר, מנתח-מערכות, אומר: "אני יודע מתי החלטתי לא לחזור לישראל. זה פשוט קרה."

הרס התדמית המדינה האגדתית

מהגרים הישראלים אינם אהודים בארץ מולדתם, הישראלים הדביקו להם את התווית הלא סימפטית של "יור-דים". שישראל מתמודדת עם בעיית הי הגירה בכנסת, ברחוב ובאמצעי-התיקשורת. הדיעה הרווחת והמקובלת היא שמי שעוזב את ישראל עובר עבירה מוסרית.

ראש-הממשלה לשעבר, יצחק רבין, היה המנהיג הישראלי הראשון שהעז להוקיע את היורדים, וכינה אותם, נפולת של נמשות. חברת-הכנסת הלאומנית הקיצורנית, גאולה כהן, דרשה בתוקף שמוסדות הישראליים ויהודיים בחוץ-לארץ יפסיקו להעסיק יורדים. "צריך להוקיע את היור-דים ולהתייחס אליהם כמוקצים מחמת מיאוס." אמרה כהן הקיצונית. לעומתה טוען שרה-החוף לשעבר, אבא אבן, שיש להפסיק לכנות את היורדים בשמות, "לא בגלל שלא מגיע להם. אלא בגלל שאנו מחמיצים את המטרה, שהיא להחזיר כמה שיותר מהם."

אבי כהן הוא בן 42. דור המישי בישר-אל, ממוצא סורי. הוא שותף בתחנת דלק ובמוסך במיאמי. הוא עובד שישה ימים בשבוע, תחת החמישה הנהוגים בארצות-

לובשים טיישירט, מעריצים את קוג'ק ושותים קוקה-קולה. "אני יודע הרבה על אמריקה," אומר המהגר הישראלי הפוטנטי ציאל, "אבל אמריקה היתה תמיד בגדר של חלום. כמעט כל דבר שהיה לנו הגיע מאמריקה." יהודית עטיה הגיעה לארצות-הברית לפני 3 שנים, "כדי להתנסות בתרבות חדשה ולבדוק מה יש לאמריקה להציע." כיום היא עובדת כעוזרת-בית. יהודית היא השבעית בין עשרת ילדיה של מישפחה ממוצא לובי. היא באה לארצות-הברית כדי להשתחרר מלחץ המישפחה. לדבריה, יש לה רוח חופשית והיא אוהבת להיות מהיום למחר.

"בבית" אומרת יהודית, "אנשים לא

כתבת דרורה קאם, נפר על היורדים

מבינים למה אני עובדת כעוזרת-בית. בעוד שיכולתי לעבוד במקצועי כגרפיקאית, אבי כועס שאני בארצות-הברית, אבל אורח מחשבתו שונה משלי. אני רואה את עבודתי כדבר זמני. אחרי הכל יש דברים יותר מעניינים מאשר עבודתה של עוזרת-בית. אני רוצה להיות את חיי, לא את עבודתי."

רבים חשים מתוסכלים בישראל, מה שאחה יכול להשיג בתודש באמריקה, יקח לך שנה בישראל, אומר אקדמאי ישראלי מפילדלפיה. "ההמתנה במישרדי הממשלה בישראל גוזלת ממך אנרגיה גדולה." 10% מתושבי ישראל נוסעים מדי שנה

בשיטחי המדע והתרבות, מוסדות ההשכלה שלה נחשבים לטובים בעולם. הישגים אלה הושגו חרף בעיות הקיום הפיסי של המדינה. אך בד בבד עם הי-הישגים, נראה שחלה שחיקה באידיאלים של המייסדים הציוניים.

חברת החלוצים שבנתה את ישראל ניס-תה לבנות חברה שבה טובת הציבור היא מעל לטובת הפרט. אך מנהיגיה לא הצליחו להנהיג את סולם הערכים הכלל-עולמי, אשר מקנה הכנה מיוחדת למיקצועות הי דורשים השכלה או לאותם אשר מכניסים כסף רב.

ישראל היא מדינה שכל גודלה הוא כגודל נירג'רזי ואין בה מקום לכל הרופי-אים, המהנדסים ושאר המשכילים שהם רבים לאינ-ספור. היא חיה בלחץ מתמיד של בעיות ביטחוניות, צעירים וצעירות ישראלים רבים החליטו שדי להם להיות גיבורים וכי אין הם רוצים לעמוד יותר בלחצים בקורבנות האישיים הנדרשים מהם כדי לחיות בישראל:

- אינפלציה שנתית של 100% ומיסים כבדים.
- שירות צבאי המלווה בשירות מילוי-אים ממושך.
- כלכלת-מילחמה הדורשת הידוק חגרי-רה מתמיד, כאשר תקציב הביטחון מהווה כ-30% מהתוצר הלאומי הגולמי שלה לעומת 5% בארצות-הברית.
- מחסור חמור בדירות. זוג המשתכר ביחד סכום של 100 דולר בחודש, מתקשה להשיג סכום של 100,000 דולר — מהיר-דירת 2 חדרים בתל-אביב או בירושלים.
- שיטה שבה הפרוטקציה מהווה עדיין גורם חיוני לקידום מיקצועי.
- הפער ההולך וגוברת בין יוצאי אסיה ואפריקה לבין יוצאי אירופה. היהודים הי-ספרדיים מהווים 55% מהאוכלוסיה, אך רק כ-12% מהלומדים באוניברסיטות הי ספרדיים, ורק 4% מיוצגים בפוליטיקה הי ישראלית.

הדור הצעיר בישראל לא רוצה להיות יותר באור הורקורים של העולם. הוא שואף לחיות חיים "רגילים" עם בעיות "רגילות". הדור הצעיר הקריב את נעוריו כדי להגשים חלום. הוא עייף ומאוכזב. המציאות טפחה על פניו. החלום הוא הרבה פחות ורוד ממה שקיוו. הצעירים אינם סומכים יותר על מנהי-גיהם, ועל יכולתם לשנות את המצב.

אולי פעם, כשאצא לגימלאות...

ישראלים נוהגים להשוות את מצ-בם לאמריקאים, שאותם הם פוגשים כתיירים בישראל, או צופים בהם מדי ערב מעל מסכי הטלוויזיה שלהם. התרבות הי-אמריקאית היכחה שורשים בישראל. היש-ראלים נועלים נעלי ספורט של אדידס,